

**Wybrane działania organizacji
pozarządowych na rzecz wielkopolskiego
rynku pracy.**

**Współpraca Samorządu Województwa
Wielkopolskiego Wojewódzkiego Urzędu
Pracy w Poznaniu z organizacjami
pozarządowymi w latach 2011 – 2012**

Poznań, lipiec 2012 r.

I. Co to są organizacje pozarządowe?

Organizacje pozarządowe (NGO - non-governmental organization) to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku. Organizacje pozarządowe należą do tzw. „trzeciego sektora”, jest to nazwa stosowana wobec ogółu organizacji pozarządowych. Określenie to, przeniesione z języka angielskiego (third sector), nawiązuje do koncepcji podziału dzielącego aktywność społeczno-gospodarczą nowoczesnych państw demokratycznych na trzy sektory, tj.: publiczny, przedsiębiorstw oraz właśnie organizacje nie nastawione na zysk (non-profit)¹.

Organizacje pozarządowe charakteryzują się:

- istnieniem struktury organizacyjnej oraz formalną rejestracją,
- strukturalną niezależnością od władz publicznych,
- niezarobkowym charakterem,
- suwerennością i samorządnością,
- dobrowolnością przynależności.

Jakie podmioty są organizacjami pozarządowymi?

Są to:

- nie będące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nie posiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia z zastrzeżeniem art. 3 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- spółdzielnie socjalne,

¹ www.ngo.pl

- spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857, z późn. zm.2), które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników².

II. Podstawa prawna

Działalność organizacji pozarządowych reguluje ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

III. NGO w Wielkopolsce

W celu wspierania wielkopolskich NGO, został utworzony Zespół Konsultacyjno – Opiniujący ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. W skład Zespołu, powołanego Zarządzeniem Marszałka Województwa Wielkopolskiego, wchodzi przedstawiciele Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego oraz podległych jednostek organizacyjnych.

Do zadań Zespołu należą:

- ujednolicanie procedur postępowań konkursowych,
- konsultowanie treści ogłoszeń konkursowych na realizację zadań publicznych,
- współdziałanie przy tworzeniu rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- wymiana doświadczeń w ramach współpracy poszczególnych departamentów z organizacjami pozarządowymi,
- inicjowanie form współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- promowanie współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi,
- uczestnictwo w szkoleniach, spotkaniach, seminariach, konferencjach i innych przedsięwzięciach realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich organizacja lub współorganizacja,

² Art.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

- wypracowanie praktyki współpracy z wolontariuszami przy realizacji zadań,
- koordynowanie współpracy z departamentami.

Ponadto, w ramach wspierania działalności NGO w regionie, utworzony został w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego Punkt Konsultacyjny UMWW dla Organizacji Pozarządowych. Punkt mieści się w Poznaniu przy Al. Niepodległości 16/18, budynek „B”. Organizacje pozarządowe działające na terenie Wielkopolski mogą w nim bezpłatnie uzyskać informacje i porady w zakresie zagadnień prawnych oraz finansowo-księgowych. Pomoc udzielana jest bezpośrednio podczas indywidualnej wizyty na miejscu, jak również drogą elektroniczną, telefoniczną lub za pośrednictwem faxu.

IV. Współpraca Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi

Dokumentem określającym podstawy tej współpracy, jest tworzony corocznie Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w sferze działalności pożytku publicznego. Program określa następujące cele:

a) główne:

- rozwijanie potencjału społeczności lokalnej,
- włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych,
- zrównoważony rozwój,

b) szczegółowe:

- umacnianie podmiotowości obywateli i zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej, kulturalnej, gospodarczej w Województwie,
- wykorzystanie potencjału społeczeństwa obywatelskiego w poszerzaniu oferty świadczonych usług oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców Województwa,
- budowanie spójnych i funkcjonalnych społeczności poprzez umocnienie lokalnych działań,
- stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych,

- poprawa funkcjonowania organizacji pozarządowych poprzez pobudzanie organizacji pozarządowych do bardziej efektywnego działania i w rezultacie podniesienie poziomu świadczonych usług.

Organizacje pozarządowe w Wielkopolsce mogą ubiegać się o wsparcie finansowe w różnych obszarach określonych w Programie, aplikując o środki z budżetu Samorządu Województwa Wielkopolskiego w ramach ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

Nowelizacja ustawy stworzyła w 2011 roku organizacjom pozarządowym możliwość pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań publicznych także w zakresie rynku pracy, zarówno w trybie otwartego konkursu ofert, jak i w trybie małych grantów.

1) Współpraca w 2011 roku

Otwarty konkurs ofert

Ogłoszony w 2011 roku otwarty konkurs ofert, był pierwszym konkursem przeprowadzonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu dla organizacji pozarządowych, co umożliwiła powyżej przytoczona nowelizacja ustawy. Konkurs został ogłoszony na realizację w formie wspierania, zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego w dziedzinie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej. Jego celem, było zlecenie organizacjom pozarządowym usług rynku pracy w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. Konkurs ogłoszono na warsztaty aktywizujące osoby niepełnosprawne na rynku pracy, w tym:

- cykl warsztatów aktywizujących, przygotowujących do skutecznego poruszania się po rynku pracy osoby niedosłyszające i niesłyszające,
- cykl warsztatów aktywizujących, przygotowujących do skutecznego poruszania się po rynku pracy osoby niedowidzące i niewidome.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego przeznaczył na ten cel kwotę 60 000,00 zł. Do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu wpłynęły 3 oferty konkursowe, wszystkie dotyczyły warsztatów aktywizujących dla osób niewidomych i niedowidzących.

Przeprowadzony konkurs, w ramach którego 3 wielkopolskie organizacje pozarządowe zrealizowały zadania publiczne, przyczynił się do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, a więc grupy mającej szczególne trudności na rynku pracy i zagrożonej

wykluczeniem społecznym. Zorganizowano warsztaty aktywizujące, realizowane w okresie od 1 sierpnia do 7 listopada 2011 r., w ramach których wsparcie otrzymały 54 osoby niedowidzące i niewidome z terenu województwa wielkopolskiego.

Szczegółowe rezultaty zrealizowanych przez organizacje pozarządowe zadań:

- wzrost wiedzy uczestników projektu na temat aktywnego poszukiwania pracy, umiejętności społecznych,
- wzrost kompetencji kluczowych uczestników, poprawa ich umiejętności interpersonalnych i społecznych, zwiększenie świadomości własnych potrzeb i samooceny, poznanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- nabycie przez osoby niepełnosprawne umiejętności w poruszaniu się po rynku pracy, wzrost ich poczucia własnej wartości i poczucia przynależności do grupy,
- podjęcie przez osoby objęte wsparciem inicjatyw w różnych sferach życia, w tym poszukiwanie pracy, możliwości aktywizacji zawodowej (szkolenia, kursy),
- wyposażenie uczestników w komplety materiałów w zapisie Braille'a oraz płyty CD,
- wzrost wiedzy uczestników z zakresu współczesnych technologii dostępowych oraz podstawowych ulg i uprawnień związanych z niepełnosprawnością narządu wzroku,
- zwiększenie umiejętności uczestników z zakresu obsługi komputera przy wykorzystaniu specjalistycznego oprogramowania odczytu ekranu,
- zwiększenie wiedzy uczestników na temat możliwości jakie daje Internet, w kontekście aktywnego poszukiwania pracy oraz zatrudnienia w formie telepracy,
- organizacja spotkania integracyjnego.

Tryb pozakonkursowy, tzw. małe granty

Po raz pierwszy także, WUP w Poznaniu ogłosił nabór wniosków organizacji pozarządowych w trybie małych grantów, na realizację zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego, w dziedzinie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej w 2011 roku. W trybie pozakonkursowym, dofinansowanie w wysokości 10 000,00 zł otrzymała jedna organizacja pozarządowa. Zlecenie dotyczyło realizacji zadania publicznego, obejmującego pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy. W ramach tego zadania, wsparcie otrzymało 28 osób niepełnosprawnych.

Szczegółowe rezultaty zrealizowanego zadania:

- wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych objętych wsparciem, które otrzymały informacje dotyczące przygotowania dokumentów aplikacyjnych, sposobów poszukiwania pracy, możliwości prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz informacje nt. podmiotów ekonomii społecznej,
- wzrost umiejętności interpersonalnych osób niepełnosprawnych objętych wsparciem, poprzez udział w grupach wsparcia oraz indywidualnych spotkaniach z pedagogiem,
- wzrost wiedzy pracodawców na temat zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz zainteresowanie 15 pracodawców taką możliwością,
- uzyskanie zatrudnienia przez 8 osób niepełnosprawnych, które wzięły udział w projekcie,
- organizacja specjalistycznych szkoleń z programowania dla jednego z beneficjentów.

2) Współpraca w 2012 roku

W 2012 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu również ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację w formie wspierania zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego w dziedzinie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej.

Konkurs ogłoszono na warsztaty aktywizujące osoby niepełnosprawne na rynku pracy, w tym:

- cykl warsztatów aktywizujących, przygotowujących do skutecznego poruszania się po rynku pracy osoby niedosłyszące i niesłyszące z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności (z możliwością wykorzystania języka migowego), zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),
- cykl warsztatów przygotowujących do skutecznego poruszania się po rynku pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.).

W odpowiedzi na konkurs, do WUP w Poznaniu nie wpłynęła żadna prawidłowa oferta spełniająca wymogi określone w ogłoszeniu, pomimo zamieszczenia informacji o konkursie na tablicy ogłoszeń Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu i Urzędu

Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, w Biuletynie Informacji Publicznej WUP w Poznaniu i UMWW, stronie internetowej Urzędu oraz portalu Wielkopolskie Wici.

W związku z powyższym konkurs unieważniono i ogłoszono ponownie otwarty konkurs ofert w przedmiotowym zakresie, poszerzając grupę docelową wskazaną w pierwszym ogłoszeniu konkursowym (dla osób niedosłyszących i niesłyszących i osób z zaburzeniami psychicznymi), o kolejną grupę, tj. osoby niepełnosprawne ruchowo z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Informacja o rozstrzygnięciu konkursu, zostanie zamieszczona na tablicach ogłoszeń oraz stronach internetowych WUP w Poznaniu i UMWW.

V. Podsumowanie

Wybór osób niepełnosprawnych jako grupy docelowej w ramach otwartego konkursu ofert na realizację w formie wspierania zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego w dziedzinie promocji i aktywizacji zawodowej jest uzasadniony faktem, że osoby niepełnosprawne należą do grupy osób mających szczególne trudności na rynku pracy i w związku z tym wymagają specjalnego wsparcia w procesie poszukiwania i utrzymywania zatrudnienia. Ponieważ zarówno skuteczne dotarcie, jak i sposób prowadzenia procesu aktywizacji zawodowej z wybranymi grupami osób niepełnosprawnych wymaga specjalistycznego podejścia, ogłoszenie konkursu dla organizacji pozarządowych prowadzących statutową działalność ukierunkowaną na grupy osób niepełnosprawnych, stwarza możliwości skutecznego dotarcia z profesjonalną pomocą do jednej z najtrudniejszych grup na rynku pracy, zagrożonej wykluczeniem społecznym.

Dzięki działaniom przeprowadzonym przez organizacje pozarządowe w ramach zleconych zadań, zaktywizowano w Wielkopolsce 82 osoby niepełnosprawne.

Współpraca Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi, opierająca się na zapisach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, stanowi istotne ogniwo w procesie wspierania osób niepełnosprawnych na rynku pracy, a działania prowadzone przez organizacje pozarządowe skutecznie uzupełniają ofertę Publicznych Służb Zatrudnienia w tym zakresie. Istotnym elementem tej współpracy, jest dotarcie z informacją o możliwości pozyskiwania środków finansowych do jak największej liczby organizacji pozarządowych, co pozwala na zwiększenie wsparcia z ich strony na rzecz środowisk „izolowanych” w społeczeństwie i najgłębiej dotkniętych

bezrobociem. W tym celu, w 2012 roku informację o konkursie, oprócz zamieszczenia na tablicy ogłoszeń Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, w Biuletynie Informacji Publicznej WUP w Poznaniu i UMWW, stronie internetowej Urzędu oraz portalu Wielkopolskie Wici, rozesłano także do Powiatowych Urzędów Pracy Województwa Wielkopolskiego, z prośbą o poinformowanie współpracujących z Urzędami organizacji pozarządowych, statutowo zajmujących się problematyką rynku pracy, o możliwości składania ofert na realizację działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zapoczątkowana w latach 2011-2012 współpraca WUP w Poznaniu z wielkopolskimi organizacjami pozarządowymi, będzie kontynuowana w kolejnych latach, co pozwoli na wsparcie szerszej grupy odbiorców.

VI. Przydatne strony internetowe dotyczące III sektora:

www.wup.poznan.pl/Aktualności (informacje o ogłoszonych konkursach)

[www.umww.pl/Otwarty konkurs ofert](http://www.umww.pl/Otwarty_konkurs_ofert)

www.ngo.pl

www.wielkopolskiewici.pl

www.pozYTEK.gov.pl

www.wolontariat.org.pl